

Č.j.: USTR 404/2012

Praha, 13. července 2012

Počet listů: 2

Přílohy: 1/2

Vážený pan

Věc: Žádost o poskytnutí informací - rozhodnutí

Ústav pro studium totalitních režimů (dále jen „Ústav“) jako povinný subjekt dle § 2 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „InfZ“), obdržel dne 9. 7. 2012 žádost pana o poskytnutí informací:

- ad1) Počítají se mezi oběti nacistického režimu osoby, které přišly o život v důsledku toho, že vědomě porušily předpisy týkající se válečného hospodářství, např. tím, že bez příslušného povolení převážely nebo přechovávaly zemědělské produkty, potraviny nebo jiné zboží, jehož oběh byl kontrolován? Velmi si vážím statečných lidí, které nacistický režim zavraždil pro jejich odbojovou činnost, jako byli Josef Mašín, Václav Morávek, Josef Balabán, Alois Eliáš nebo parašutisté ze skupiny Anthropoid, avšak nevím, zda musím za oběť nacismu pokládat i ty, kteří byli potrestáni za jednání, jež by patrně bylo protiprávní a mohlo by být v době války trestáno smrtí i v případě, že by německé okupace nebylo.
- ad2) Co bylo příčinou smrti zastupujícího říšského protektora SS-Obergruppenführera Reinharda Heydricha? Tj. byl atentát úspěšný, anebo Heydrich zemřel v důsledku aktivity jiné osoby, která zasáhla do jeho léčby?

Ústav v této věci jako orgán prvního stupně místně a věcně příslušný rozhodl v souladu s ust. § 15 odst. 1 InfZ, takto:

Žádost se ve smyslu ustanovení § 15 odst. 1 InfZ, s odkazem na § 2 odst. 4 InfZ odmítá.

Odůvodnění:

Žadatel při formulování žádosti zřejmě vychází z odborného vyjádření Ústavu ze dne 20. 2. 2012 (č.j. USTR 29/2012), které bylo ve smyslu ust. § 105 odst. 1 tř. řádu zpracováno na základě žádosti Policie České republiky, v němž má být posuzována mimo jiné i věcná správnost žadatelova publicistického textu *Heydrich*. Následně pak uvádí, že má v úmyslu zveřejnit o období Protektorátu další článek a s cílem vyhnout se možnému trestnému stíhání za případné zpochybňování nacistického genocidia požaduje úředně aprobovanou odpověď na vznesené dotazy.

Ústav jako povinný subjekt posoudil žádost a zjistil, že neobsahuje veškeré náležitosti ve smyslu ust. § 14 odst. 2 InfZ, konkrétně žádost neobsahovala datum narození žadatele. Ve smyslu ust. § 14 odst. 5 písm. a) InfZ povinný subjekt telefonicky kontaktoval žadatele dne 11. 7. 2012, aby doplnil chybějící údaj, žadatel následně sdělil své datum narození 21. 4. 1966.

Povinný subjekt pak posuzoval obsahovou stránku podané žádosti a dospěl k rozhodnutí, že se ve smyslu ust. § 2 odst. 4 jedná o dotaz na názor, proto rozhodl tak, jak je uvedeno ve výrokové části. V daném případě se žadatel dožaduje utvoření názoru povinného subjektu na vznesené dotazy, ke kterým povinný subjekt doposud nezaujal stanovisko, tudíž se žadatel nemůže takové informace ve smyslu InfZ domáhat.

V kontextu celé žádosti, kde je Ústav jako povinný subjekt žadatelem označován za instituci, která nejenže zná objektivní historickou pravdu, ale je schopná autoritativně stanovit i její jedině přípustný výklad, je nutné žadatele upozornit na čl. 15 odst. 3 Listiny základních práv a svobod, který každému zaručuje svobodu vědeckého bádání, pročež i názory, které byly nebo budou v souvislosti s předmětem žádosti vždy vyjadřovat pouze vědecký názor povinného subjektu.

Nad rámec povinnosti vyplývajících z InfZ v souladu s ustanovením § 4 písm. f) zákona o Ústavu pro studium totalitních režimů a o Archivu bezpečnostních složek a o změně některých zákonů žadateli v příloze poskytujeme obecně známé metodologické postupy a aktuální poznatky v oblasti vědeckého bádání v předmětné oblasti.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze ve smyslu ust. § 16 InfZ podat odvolání dle § 83 odst. 1 správního řádu ve lhůtě 15 dnů ode dne oznámení rozhodnutí.

Ústav pro studium totalitních režimů
Siviecová 2428/2, 130 00 Praha 3
④

PhDr. Pavel Žáček, Ph.D.
ředitel Kanceláře Ústavu

Příloha k č.j. USTR 404/2012

- ad1) Oběti německé okupace z území Čech a Moravy tvoří obyvatelé Čech a Moravy v předmnichovských hranicích bez ohledu na pozdější změny hranic a bez ohledu na jejich národnost. Počítají se mezi ně nejen Češi, ale také osoby židovské, německé a jiné národnosti. Do obětí se zahrnují nejen občané, kteří byli v roce 1938 československými státními občany, ale také ti, kteří v roce 1938 žili v Čechách a na Moravě, tj. např. uprchlíci z Německa či Rakouska. Do obětí se nezahrnují němečtí, rakouští a holandští Židé deportovaní za druhé světové války do Terezína, kde byli zahubeni. Vedle židovských obětí se za oběti německé okupace dále obecně považují nejen ti, jejichž smrt přímo způsobila okupační moc a její orgány jako akt perzekuce za jejich odbojovou činnost. Patří k nim i osoby stíhané na základě práva odporujícího běžně platnému právu v době míru a to za porušení válečných nařízení týkajících se poškozování válečného hospodářství (tj. především černý obchod a zatajování zásob) a za přečiny proti zvláštním nařízením, které v zájmu zachování bezpečnosti a pořádku vydával říšský protektor. Další kategorie obětí tvoří padlí v boji proti německé okupaci doma i v zahraničí. Ti, kteří na následky věznění či jiného utrpení v době německé okupace zemřeli až po jejím skončení, se do obětí započítávají pouze pokud jejich smrt nastala – jako např. v Terezíně – v nejbližších poválečných týdnech.

Blíže k této problematice viz:

- 1) KÁRNÝ, Miroslav: Československé oběti německé okupace 1938-1945. In: KURAL, Václav – ŘEZANKOVÁ, Ivona (eds.), Cesta do katastrofy. Československo-německé vztahy 1938-1947. Ústav mezinárodních vztahů za podpory nadace Konráda Adenauera, Vrútky 1992, s. 113-119
- 2) ŠKORPIL, Pavel: Problémy vyčíslení životních ztrát u československých obětí nacionálně socialistického Německa v letech 1939-1945. In: KURAL, Václav – ŘEZANKOVÁ, Ivona (eds.), Cesta do katastrofy. Československo-německé vztahy 1938-1947. Ústav mezinárodních vztahů za podpory nadace Konráda Adenauera, Vrútky 1992, s. 121-123
- 3) ŠKORPIL, Pavel: K problematice počtů československých obětí nacionálně socialistického Německa v letech 1938-1945. Terezínské listy, č. 21, 1993
- 4) HOŘÁK, Martin – JELÍNEK, Tomáš (eds.), Nacistická perzekuce obyvatel českých zemí. *Studijní materiál pro učitele dějepisu. Živá paměť* – Galén, Praha 2006

- ad2) K problematice příčin smrti v lékařském kontextu odkazujeme na nejnovější studii, podle které zemřel Reinhard Heydrich na následky atentátu a bez přispění jiné osoby, která by zasáhla do jeho léčby.

ŠIMŮNEK, Michal, Konec nenahraditelného muže. Likvidace R. Heydricha v lékařském kontextu (I. část). *Dějiny věd a techniky*, r. XLIV, č. 1, 2012, s. 7-29 (http://dvt.hyperlink.cz/in_cas.htm) .